

Jednota v Kristu (1K 1–4)

Texty na tento týden

1K 1,12–17; Ř 1,29; 1K 1,10; 1K 3,1–4; Fp 2,5–8; 2K 11,23–28; Ko 1,24

Základní verš

„Prosím vás, bratři, pro jméno našeho Pána Ježíše Krista, abyste všichni byli svorní a neměli mezi sebou roztržky, nýbrž abyste dosáhli plné jednoty smýšlení i přesvědčení.“ (1K 1,10)

Pozorovatelé přírody vědí, že mnoho živočichů žije ve společenstvích – ať už jde o smečky, stáda nebo jiné skupiny různé velikosti. Od vlků přes delfiny až po mravence tyto tvory spojuje silný smysl pro soudržnost. Šimpanzi jsou známí svými blízkými sociálními vazbami a vytvářejí skupiny o patnácti až sto padesáti členech. Ani tyto vztahy však nejsou vždy ideální a občas mezi šimpanzi dochází ke konfliktům.

Lidé jsou na tom podobně. Přirozeně vyhledávají společenství, ale v rámci vytvořených skupin někdy dochází ke konfliktům. Tato skutečnost se naneštěstí nevyhýbá ani našim sborům. Vznikají v nich uzavřené skupinky, které se často soustřeďují kolem výrazné osobnosti. Co je však ještě smutnější, jednotlivé tábory mezi sebou někdy nedokážou nalézt společnou řeč.

Setkali jste se s něčím podobným ve svém sboru? Pokud ano, dokážete si představit situaci, kterou řešil apoštol Pavel v Korintu. Tento týden se společně ponoříme do textu 1. listu Korintským 1–4. Budeme sledovat, jak Pavel přistupuje k otázce rozporů v církvi a jaké řešení nabízí – cestu k jejich překonání prostřednictvím jednoty v Kristu.

Osnova lekce

V této lekci budeme především na základě prvních čtyř kapitol 1. listu Korintským zkoumat příčiny rozdělení v korintském sboru a jeho řešení, kterým je podle Pavla nové zaměření se na Krista. Apoštol v těchto textech ukazuje, že duchovní zralost se projevuje schopností vzdát se vlastního ega ve prospěch jednoty Kristova těla.

- 1K 1,12.13: Rozdělení a vztahové problémy v církvi (neděle)
- 1K 1,10: Výzva k jednotě v Kristu (pondělí)
- 1K 3,1–4: Rozdíl mezi tělesností a duchovní zralostí (úterý)
- 1K 4,1.2: Služba a pokora podle Kristova vzoru (středa)
- 2K 11,23–28: Pavlova služba podle Kristova vzoru (čtvrtek)

PROBLÉM ROZDĚLENÍ V CÍRKVI

¹²Myslím tím to, že se mezi vámi říká: Já se hlásím k Pavlovi, já zase k Apollovi, já k Petrovi, já ke Kristu. ¹³Je snad Kristus rozdělen? Což byl Pavel za vás ukřižován? Nebo jste byli pokřtěni ve jméno Pavlovo? ¹⁴Děkuji Bohu, že jsem nikoho z vás nepokřtil kromě Krispa a Gaia; ¹⁵tak nemůže nikdo říci, že jste byli pokřtěni v moje jméno. ¹⁶Pokřtil jsem i rodinu Štěpánovu. Jinak už nevím, že bych byl ještě někoho pokřtil. ¹⁷Kristus mě totiž neposlal křtít, ale zvěstovat evangelium, ovšem ne moudrostí slov, aby Kristův kříž nepozbyl smyslu. (1K 1,12–17)

Osobní studium

První čtyři kapitoly 1. listu Korintským jsou zaměřené na Pavlovu naléhavou prosbu zaznamenanou v 1K 1,10, kde věřící vyzývá: „abyste všichni byli svorní a neměli mezi sebou roztržky, nýbrž abyste dosáhli plné jednoty smýšlení i přesvědčení“. Většina teologů se shoduje, že právě jednota je ústředním tématem této části dopisu.

Jak nám úvodní text (1K 1,12–17) pomáhá pochopit nesmyslnost vytváření uzavřených skupin kolem místních vůdců? Jaké řešení nabízí Pavel? Při popisu nejednoty v korintském sboru se Pavel vyjadřuje velmi ostře. Používá řecké pojmy *schisma* („roztržka“; 1K 1,10) a *eris* („svár“, „spor“; 1K 1,11). Podstatné jméno *schisma* (podobně jako sloveso *schizó*) v Novém zákoně označuje rozdílné postoje, které vedou k rozdělení. Výraz *eris* („svár“) se

často objevuje v seznamech neřestí a negativních vlastností, kterým se křesťané mají vyhýbat.

Prostuduj si texty Ř 1,29; Ř 13,13; 1K 3,3; 2K 12,20 a Ga 5,20. Které jiné hříchy se v těchto seznamech zmiňují spolu se svárem? Co nám tento kontext napovídá o závažnosti takového jednání?

Nejednota v korintském sboru se projevovala velmi otevřeně – členové se dokonce mezi sebou soudili (1K 6,1–3). „K vašemu zahanbení to říkám,“ napsal jim Pavel (1K 6,5) v souvislosti se spory, které řešili před světskými soudy. Jejich konflikty zašly tak daleko, že je nedokázali překonat ani při společném slavení Večeře Páně (1K 11,17–22).

Problém rozdělení mezi členy sboru je tak závažný a Pavla natolik znepokojuje, že se jím zabývá hned na začátku dopisu.

Aplikace

Ještě jednou si přečti úvodní text (1K 1,12–17) a uvažuj, v čem podle těchto veršů spočívá nebezpečí vytváření uzavřených skupin pro jednotu církve. Co konkrétně může udělat váš sbor, aby takovým problémům předcházel?

ZAMĚŘENÍ NA JEŽÍŠE

Prosím vás, bratři, pro jméno našeho Pána Ježíše Krista, abyste všichni byli svorní a neměli mezi sebou roztržky, nýbrž abyste dosáhli plné jednoty smýšlení i přesvědčení. (1K 1,10)

Osobní studium

Co podle tebe Pavel myslel slovy „abyste dosáhli plné jednoty smýšlení i přesvědčení“ (1K 1,10).

Vytváření uzavřených či zneprátelených skupin bylo popřením oddanosti Kristu (1K 1,10). Bůh nás totiž povolal „do společenství se svým Synem, naším Pánem Ježíšem Kristem“ (1K 1,9). Naším jediným Pánem je Kristus a on musí zůstat tím nejdůležitějším v našem životě.

„Je snad Kristus rozdělen? Což byl Pavel za vás ukřižován? Nebo jste byli pokřtěni ve jméno Pavlovo?“ (1K 1,13). Odpověď na tyto řečnické otázky je zřejmá: Ne, nebyl to Pavel, kdo byl za nás ukřižován. A nebyli jsme pokřtěni ve jméno Pavlovo, ale ve jméno Trojediného Boha: „Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky, křtěte je ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého“ (Mt 28,19).

Pavel připomíná jednotu církve slovy: „Vy jste tělo Kristovo, a každý z vás je jedním z jeho údů“ (1K 12,27). Přestože se tělo skládá z mnoha částí a každá má svou funkci, tvoří jeden celek. Správné fungování těla závisí na tom, zda každý orgán plní svou roli. Tento obraz ukazuje, že Pavlovi jde o jednotu, nikoli o uniformitu. Usiluje o jednotu v rozmanitosti. A co víc, usiluje o jednotu navzdory rozmanitosti.

Všechny myšlenky a názory však musí být podřízeny Kristu, našemu Pánu. Skutečnost, že Kristus je naším Pánem, je pro Pavla natolik zásadní, že ji zdůrazňuje již v úvodu dopisu (1K 1,2.7–10). Dříve než se začne věnovat problému rozdělení na skupinky a vzdvihování vůdců, zdůrazňuje to, že je Kristus naším Pánem. Církev se nemá soustředit na lidské osobnosti, ale na Krista.

Řecký výraz přeložený jako „dosáhli plné jednoty“ (*katartizó*) znamená uvést něco do původního, správného stavu nebo napravit poškozené. Pokud ve sboru vznikne rozdělení, je nutné vztahy obnovit. To je možné pouze tehdy, když se všichni znovu zaměří na Krista a budou ochotni vzdát se vlastního ega.

Důraz na Ježíšovu svrchovanost v úvodních verších 1. listu Korintským nám pomáhá pochopit, co Pavel myslel slovy: „Prosím vás [...] abyste všichni byli svorní a neměli mezi sebou roztržky, nýbrž abyste dosáhli plné jednoty smýšlení i přesvědčení“ (1K 1,10). Řecký výraz překládaný jako „svorní“ nebo „jednotní“ pochází ze slovesa *katartizó*, které naznačuje, že něco má být obnoveno do správného stavu. Jestliže ve sboru vzniknou zneprátelené skupinky příznivců různých lídrů, je nutné uzdravit a obnovit narušené vztahy. Toho je možné dosáhnout jen prostřednictvím jednoty v Kristu, která vyžaduje ochotu zřít se vlastního ega.

Aplikace

Během uplynulých desetiletí kladla Církev adventistů sedmého dne velký důraz na práci v malých skupinách zaměřených na studium Bible. Jaký je rozdíl mezi uzavřenou, se všemi bojující skupinou lidí a zdravou modlitební skupinkou? Co můžeme udělat pro to, aby se naše studijní či modlitební skupinky nezačaly uzavírat do sebe?

MOUDROST A ZRALOST

¹Já jsem k vám, bratří, nemohl mluvit jako k těm, kteří mají Ducha, nýbrž jako k těm, kteří myslí jen po lidsku, jako k nedospělým v Kristu. ²Mlékem jsem vás živil, pokrm jsem vám jíst nedával, protože jste jej nemohli snést – ani teď ještě nemůžete, ³neboť dosud patříte světu. Odkud je mezi vámi závist a svár, ne-li z toho, že patříte světu a žijete jako ostatní lidé? ⁴Když se jeden z vás hlásí k Pavlovi a druhý k Apollovi, neznamená to, že jste lidé světa? (1K 3,1–4)

Osobní studium

Uzavřené skupinky vznikají zpravidla tehdy, když se nekriticky vyzdvihují lidé. Takový postoj vážně ohrožuje jednotu církve i duchovní zdraví jejích členů. Zkreslené chápání křesťanské služby může vést k tomu, že lidé některým lídrům připisují nepřiměřený význam, zatímco jiné přehlíží. Výsledkem je atmosféra soupeření, která v konečném důsledku vede k rozkolu v církvi. Navíc, stavíme-li svou křesťanskou identitu na lidských osobnostech, riskujeme, že Krista připravíme o jeho prvořadé místo v našem životě.

Jak Pavel popisuje duchovní nezralost korintských věřících v úvodním textu (1K 3,1–4)?

Pavel jasně říká, že duchovní zralost vede věřícího k hlubokému ocenění Boží moudrosti (1K 2,6.7). Tu nám zjevuje Duch svatý (1K 2,13) a stojí v ostrém protikladu k moudrosti tohoto světa (1K 2,6). Boží moudrost se nám v plnosti odkrývá v Kristově kříži (1K 2,1–4), přesněji v jeho utrpení, smrti

a vzkříšení. Dříve než se Pavel vrátí ke své výzvě k jednotě (1K 3,1–17), vede své čtenáře k tomu, aby si uvědomili nutnost skutečné moudrosti a zralosti v Kristu.

Moudří a zralí křesťané žijí pod vedením Ducha; nejsou ovládáni tělesností a nechovali se jako nedospělí (1K 3,1). Dokážou spojovat duchovní pravdy s duchovními hodnotami, protože „duchovní věci vykládáme slovy Ducha“ (1K 2,13). Zralí věřící nepotřebují mléko, ale přijímají hutný pokrm (1K 3,2; porovnej s Žd 5,12).

„Každý, kdo potřebuje mléko, protože nepřivykl slovu spravedlnosti, je jako nemluvně. Hutný pokrm je pro vyspělé, pro ty, kdo mají cvičením své smysly vypěstovány tak, že rozeznají dobré od špatného“ (Žd 5,13.14).

Skutečně zralí křesťané se nehlásí k politice skupinek a nehlásí se k Pavlovi nebo k Apollovi (1K 3,4). Tito lidé jsou totiž – stejně jako Pavel a Apollos – „spolupracovníci na Božím díle“; a církev je „Boží pole, Boží stavba“ (1K 3,9). Všichni bez výjimky patříme díky Kristově oběti Bohu (1K 3,11).

Aplikace

Zlamal tě někdy člověk, který byl pro tebe předtím velkým vzorem? Co tě tato situace naučila a jak to ovlivnilo tvůj postoj k lidem a k Bohu?

KRISTOVA SLUŽBA

¹Proto ať nás všichni pokládají za služebníky Kristovy a správce Božích tajemství. ²Od správců se nežadá nic jiného, než aby byl každý shledán věrným. (1K 4,1.2)

⁵Nechť je mezi vámi takové smýšlení jako v Kristu Ježíši: ⁶Způsobem bytí byl roven Bohu, a přece na své rovnosti nelpěl, ⁷nýbrž sám sebe zmařil, vzal na sebe způsob služebníka, stal se jedním z lidí. A v podobě člověka ⁸se ponížil, v poslušnosti podstoupil i smrt, a to smrt na kříži. (Fp 2,5–8)

Osobní studium

Co nás úvodní text (1K 4,1.2) učí o správném a vyváženém pohledu na lidské vůdce?

V 1K 3,1–4 Pavel vysvětluje, že vytváření znepřátelených skupin je projevem duchovní nezralosti. Ještě předtím však zdůrazňuje: „My však mysl Kristovu máme“ (1K 2,16). Tím vyjadřuje, že křesťané mají přijmout Kristův způsob uvažování a jednání.

Uplatňovat tento princip v praxi však není jednoduché. Řecko-římský svět byl plný soupeření mezi politiky, filozofy i náboženskými vůdci. Korintští věřící byli vystaveni silnému tlaku okolní kultury, která vyzdvihovala prestiž, postavení a osobní úspěch. To vedlo k tomu, že věřící přijali hodnoty společnosti. Nebezpečí přizpůsobení se světským standardům zůstává aktuální i dnes.

Jak nám text Fp 2,5–8 pomáhá pochopit, co znamená „mysl Kristova“ (1K 2,16)?

Podobně jako v Korintu i ve filipském sboru docházelo k rozdělení (Fp 2,1–4), i když patrně v menší míře. Text Fp 2,1–8 nám připomíná, že skutečná služba podle Kristova vzoru není možná bez toho, abychom se vzdali svého „já“ a vlastních sobeckých zájmů. Místo toho se máme snažit upřednostňovat dobro druhých před svým a být pro ně požehnáním, tak jako to dělal Ježíš.

Slovním spojením „služebníci Kristovi“ (1K 4,1) má Pavel na mysli službu podle Kristova vzoru. Tento výraz naznačuje, že Kristu slouží jako jeho pomocníci a podřízení. Z toho jasně vyplývá, že správný pohled na lidské vůdce je založen na Kristově příkladu vedení. Tito služebníci jsou zároveň nazváni „správci“ (1K 4,1.2). Správce je člověk, kterému někdo jiný svěřil do péče svůj majetek. Nakonec vše, co vlastníme a čím disponujeme, patří v první řadě Kristu.

Aplikace

S modlitbou se zamysli nad poselstvím textu Fp 2,5–8. Jak chápeme to, co nám tyto verše prozrazují o Boží obětavé lásce k nám? Proč se máme učit zříkat vlastního ega, abychom v prostředí, ve kterém žijeme, dokázali zrcadlit Kristovu lásku?

ŽIVOT, VE KTERÉM SE ZRCADLÍ POSELSTVÍ KŘÍŽE

²³Jsou služebníky Kristovými? Odpovím obzvlášť nerozumně: já tím víc! Namáhal jsem se usilovněji, ve vězení jsem byl vícekrát, ran jsem užil do sytosti, smrti jsem často hleděl do tváře.

²⁴Od Židů jsem byl pětkrát odsouzen ke čtyřiceti ranám bez jedné, ²⁵tříkrát jsem byl trestán holí, jednou jsem byl kamenován, třikrát jsem s lodí ztroskotal, noc a den jsem jako trosečník strávil na širém moři. ²⁶Častokrát jsem byl na cestách – v nebezpečí na řekách, v nebezpečí od lupičů, v nebezpečí od vlastního lidu, v nebezpečí od pohanů, v nebezpečí ve městech, v nebezpečí v pustinách, v nebezpečí na moři, v nebezpečí mezi falešnými bratry, ²⁷v námaze do úpadu, často v bezesných nocích, o hladu a žizni, v častých postech, v zimě a bez oděvu. ²⁸A nadto ještě na mne denně doléhá starost o všechny církve. (2K 11,23–28)

Proto se raduji, že nyní trpím za vás, a to, co zbývá do míry utrpení Kristových, doplňuji svým utrpením za jeho tělo, to jest církev. (Ko 1,24)

Osobní studium

To, že bychom se měli vyhýbat vytváření uzavřených skupin kolem určitých osobností, neznamená, že nemáme podporovat své vedoucí. Naopak – máme si vážit těch, kdo stojí v čele sborové práce. Jsou to lidé, které Bůh povolal do služby. Vedoucí, jejichž život svědčí o pokoře a sebeobětování podle Kristova vzoru, si zaslouží naši pozornost, úctu a následování.

Je to proto, že jedině poselství kříže má moc zlomit jakoukoli snahu o manipulaci či mocenské prosazování vlastních zájmů a vést k dobrovolné podřízenosti Božímu slovu. Vedoucí, kteří následují Kristův příklad, připisují úspěch své služby výhradně Bohu. Vždyť i Ježíš během svého pozemského působení vzdával jako člověk slávu svému Otci (J 17,4).

Pavel zdůrazňuje, že každá autentická křesťanská služba musí být postavena na tom, co bychom mohli nazvat „teologií kříže“. Právě na kříži Bůh zjevil svou moudrost i moc zachraňovat a zároveň usvědčil lidskou moudrost z bláznovství.

V 1K 4,1–13 Pavel ukazuje, jak tato teologie kříže vypadá v praxi. Píše, že kritéria pro křesťanské vedoucí neurčují lidé, ale Bůh (1K 4,1–5). Kromě toho připomíná, že součástí pravé služby Kristu je i utrpení (1K 4,9–13). Právě tomuto bodu je třeba věnovat větší pozornost.

Přečti si 2K 11,23–28 a Ko 1,24. Co nás tyto texty učí o tom, co znamená trpět pro Krista?

Křesťanští lídři kráčeji v Ježíšových šlépějích tehdy, když jsou ochotni trpět za své bratry a sestry, a je-li to třeba, i zemřít pro svou službu. Pavel říká o sobě a Apollovi, že jsou „vydaní na smrt“ (1K 4,9). „Až do této chvíle trpíme hladem a žizní a nemáme co na sebe, jsme bití, jsme bez domova...“ (1K 4,11). Setkávají se se znevažováním, pronásledováním a hanobením, stali se „vydědenci světa, na které se všechno svaluje“ (1K 4,12.13). Když Pavel ironicky nazývá Korintské bohatými, slavnými, rozumnými a ctihodnými (1K 4,8.10), jasně tím dává najevo, že ve skutečném křesťanském vedení nemá pýcha své místo. Právě pýcha je totiž hlavní příčinou rozkolů ve sboru (1K 4,6).

Aplikace

Jak a v čem jsi trpěl pro Krista? Co tě zkušenost utrpení naučila?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečtěte si 2. kapitolu „Příprava na službu“ z knihy *Poslové naděje a lásky* (AA 17–24; PNL 13–16).

„Jednota a jednomyslnost pozůstatku Božího lidu, který věří pravdě, přináší světu jasné přesvědčení, že žije v pravdě a že je zvláštním, vyvoleným Božím lidem. Tato jednota a jednomyslnost znepokojuje nepříteli, který je rozhodnutý ji zničit. Přítomná pravda v srdci, projevovaná v životě, spojuje Boží lid a dává mu velký vliv.“ (1T 327)

„Bůh vede lid tak, aby stál v dokonalé jednotě na základech věčné pravdy. Kristus se vydal světu, On se za nás obětoval, aby nás vykoupil od všeliké nepravosti a očistil sobě samému lid zvláštní, horlivě následovný dobrých skutků. Tento proces očišťování má zbavit církev vši nepravosti a ducha roztržek a svárů, aby věřící budovali místo boření a soustředili svou energii na velké dílo, které je před nimi. Bůh si přeje, aby se celý jeho lid sjednotil ve víře. Kristova modlitba těsně před jeho ukřižováním byla, aby jeho učedníci byli jedno, tak jako byl On jedno s Otcem, aby svět uvěřil, že ho Otec poslal. Tato nejdokladnější a nejúžasnější modlitba dosahuje dějinami až do našich dnů. Ježíšova slova jsou jasná: ‚Neprosím však jen za ně, ale i za ty, kteří skrze jejich slovo ve mne uvěří‘ (J 17,20).“ (4T 17)

Otázky k rozhovoru

1. Na konci své pozemské služby se Ježíš modlil za jednotu „aby všichni byli jedno jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, aby i oni byli v nás, aby tak svět uvěřil, že ty jsi mě poslal“ (J 17,21). Proč představuje jednota v Kristu tak silný důkaz pravdivosti toho, že Bůh poslal svého Syna pro záchranu světa? A naopak, proč je nejednota vážnou překážkou při naplňování misijního poslání církve?
2. Přečtěte si text 1K 4,9–13 a zaměřte se na to, jak jsou zde popsáni apoštolové. V čem je tento popis v přímém protikladu k vlastnostem, které se dnes běžně spojují s úspěšnými lidry? Co nám tyto verše říkají o rozdílu mezi Božími kritérii a hodnotami tohoto světa?
3. V 1K 4,16 Pavel vyzývá věřící v Korintu, aby ho napodobovali. Jste ochotni nechat se inspirovat a vést lidskými vzory? Kde podle vás leží hranice mezi zdravým následováním příkladu duchovního vedoucího, a jeho nepřiměřeným, až nebezpečným vyvyšováním?